

Restaurátoři zachránili budovatelskou mozaiku z 50. let

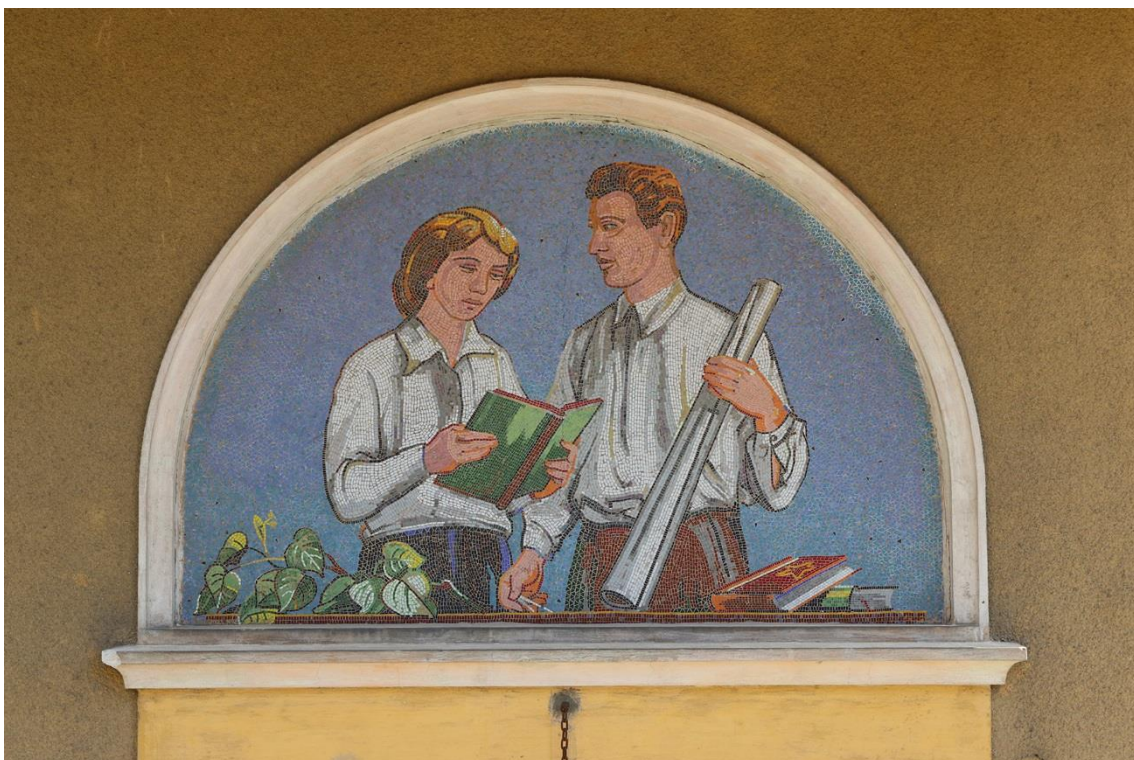
V dubnu letošního roku se v médiích (idnes.cz - 16. 4. 2018) objevila zpráva o plánované přestavbě studentského internátu na Třebízského ulici v Liberci. Budovu vystavěnou podle projektu z roku 1953 a dokončenou v roce 1955 ve stylu socialistického realismu chce Technická univerzita v Liberci proměnit na laboratoře a další prostory pro své aktivity. Projekt přestavby počítá s ubouráním dosavadního vstupu, což by znamenalo zánik skleněné mozaiky umístěné nad vchodem.

Po zveřejnění záměru se v organizování záchrany mozaiky začali angažovat také členové výzkumného týmu projektu *Restaurování mozaik tzv. české mozaikářské školy ze skla a kamene*. Tento vědecký projekt je financován Ministerstvem kultury ČR. Technologové a restaurátoři ze dvou vysokých škol – z Fakulty restaurování Univerzity Pardubice a Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, se v rámci projektu snaží jak o zmapování mozaik pocházejících z 20. stol. na našem území, tak o nastavení základních principů jejich záchrany a restaurování. Jejich úkolem je stále častěji také záchrana ohrožených mozaikových realizací, které je možné v projektu využít jako modelové příklady restaurování. Mezi tato díla se členové projektového týmu rozhodli zařadit také mozaiku z Třebízského ulice.

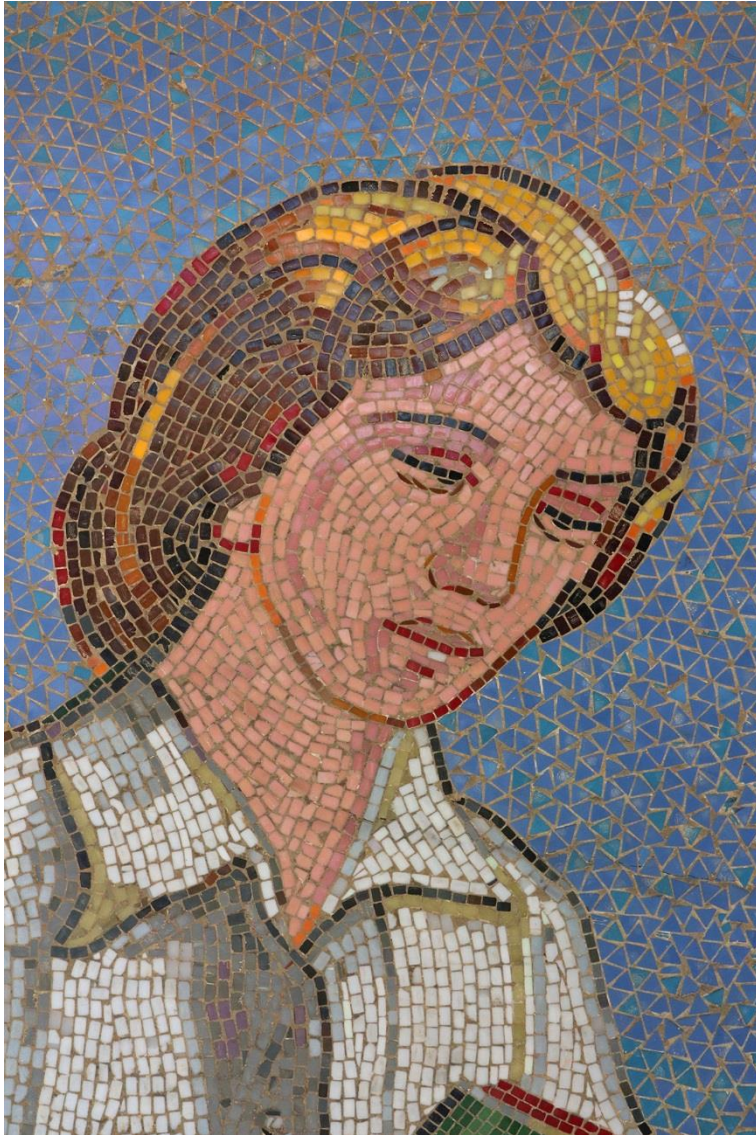
Po domluvě s vedením Technické univerzity v Liberci byla mozaika na počátku července letošního roku sejmuta ze svého původního umístění, smluvně převedena do majetku Univerzity Pardubice a transportována k restaurátorskému zákroku do Litomyšle, kde Fakulta restaurování sídlí. V tuto chvíli byla zahájena jednání se Severočeským muzeem v Liberci o budoucím umístění tohoto pozoruhodného díla, které má i přes svůj ideologicky zabarvený obsah nezpochybnitelný historický význam. Je jedním z mála existujících dokladů inovativní technologie prefabrikované mozaiky 50. let, která byla vyvinuta v n. p. Železnobrodské sklo.

Umístění mozaiky nad vstupem do bývalého internátu v Třebízského ulici. (foto: Irena Kučerová)

Mozaika představuje studentku a studenta s atributy technických oborů, které se na univerzitě již v době jejího vzniku vyučovaly. Student drží v jedné ruce roli plánů a v druhé kružítko, studentka čte v knize. Zobrazení je doplněno národním symbolem, lipovou ratolestí, stejně jako dalšími knihami, z nichž jedna má na obálce motiv rudé hvězdy. Materiálem mozaiky je přímočaře mačkané mozaikové sklo z nedalekých mozaikářských dílen sklářského podniku v Železném Brodu. Mozaika je výjimečná nejen tvarem kostek, u kterých se spolu s typickými obdélníky objevují také trojúhelníky, ale zároveň je i dokladem tehdy se rozvíjejícího mozaikového řemesla, které právě na počátku 50. let 20. stol. rozvinulo v Železném Brodu jednu ze svých unikátních variant. (foto: Jan Vojtěchovský)

Detail mozaiky, kde jsou pozorovatelné tvary jednotlivých mozaikových kostek, kde se kromě drobných obdélníků vyskytují v modrém pozadí i velmi netypické trojúhelníky. (foto: Jan Vojtěchovský)

Snímání mozaiky zajištěné gázovými přeplepy. (foto: Jan Vojtěchovský)

Pohled na místo původního umístění mozaiky z interiéru budovy. Mozaika musela být pro nedostatek manipulačního prostoru pod klenbou vstupu vyjmuta ze zadní strany odbouráním části stěny. (foto: Jan Vojtěchovský)

Mozaika, od počátku vytvořená jako betonový panel s kovovou výztuží o tloušťce cca 4 cm, byla transportována s ochranným přelepem na jejím líci.